

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO. Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, petek 12. marca 1943-XXI

Cena posamezni številki 0-80

TRGOVSKI LIST

Številka 21.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Prepoved izdelovanja in prodaje slaščic in slaščičnih izdelkov vobče

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal

smatrajoč za umestno prilagoditi predpise o uporabi racionalnih in kontingentiranih predmetov pri izdelovanju slaščičnih izdelkov predpisom, veljajočim v drugih pokrajinah Kraljevine,

naslednjo naredbo:

Clen 1. — Od 15. marca 1943-XXI dalje se prepoveduje izdelovanje slaščic in slaščičnih izdelkov vobče za prodajo, izvozem, sledeče vrste proizvodov:

1. trde karamele, gole, navadne vrste,
2. sladkorčki iz čistega sladkorja z mandeljni,
3. avtarkična čokolada navadne vrste v tablicah, paličicah in kolačkih v teži nad 25 g, z lešniki, mandeljni, njih testom, trdimi masčobami, sladkorjem, mlekom, pinjolami, pistacijami in morebitnimi drugimi nadomestnimi surovinami, ki jih predhodno odobri pristojno zdravstveno oblastvo,
4. hranilne moke (brez kaka, ali s kakavom v razmerju ne manj ko 20% in s sladkorjem) kot nadomestek za osladkorjeni kakao v prahu, z lešniki, mandeljni, medom, mlekom in morebitnimi drugimi nadomestnimi surovinami, ki jih predhodno odobri pristojno zdravstveno oblastvo,
5. sladoled iz sadja ali sadnih nadomestkov, redno odobrenih po pristojnem zdravstvenem oblastvu, če niso ti izdelki napravljeni z uporabo žitne ali sočivne moke in kosmičev, racioniranih masčob, mleka, mlečnih proizvodov in jaje.

Clen 2. — Količine slaščičnih proizvodov drugih vrst, nego so dovoljene po prednjem členu, izdelane zakonito pred 15. marcem 1943-XXI, se postavljajo pod zaporu na razpolago Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda in se morajo prijaviti do včetega 25. marca 1943-XXI temu zavodu, ki izda odredbe glede uporabe teh zalog.

Clen 3. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do dveh mesecev in z začasnim ali trajnim odvzemom obrtne pravice.

Clen 4. — S to naredbo se razveljavljajo vse druge, njej nasprotujoče in z njo ne združljive določbe.

Ljubljana 9. marca 1943-XXI.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Pojasnilo glede žganja in likerjev

Z ozirom na naredbo o prepovedi proizvodnje in prodaje žganja in likerjev smatramo za potrebno, da pojasnimo, katera žganja in likerje je treba prijaviti. Kot likerji in žganja, ki jih je treba prijaviti, se smatrajo vsi proizvodi na bazi alkohola in brez razlike, koliko alkohola vsebujejo. Zato so izveti od obveznosti prijave in naravno tudi od prepovedi proizvodnje na bazi vina, kakor na primer vermuti in ekstrakti za likerje, ki ne vsebujejo alkohola.

Čitajte »Trgovski list«!

Novi red v kontinentalnem gospodarstvu

V gospodarskih listih nevturalnih držav se dosikrat navede — pise »Sudost-chen« — na interpretacije o bodoči ureditvi gospodarstva na kontinentu, ki niso v skladu z naziranjem in elektivnimi zantevami, kakor so bile postavljene z nemške strani. Tudi zantev se dosikrat sabo razumejo. Državni tajnik dr. Landfried jih je na venkem zborovanju v Heidelbergu lanskega leta opisal z besedami: »V tej totalni vojni ni nikakih nacionalnih gospodarskih problemov na kontinentu.« S tem je hotel reči, da morajo z ozirom na grozoci propad Evrope v boljsevizem stopiti v ozadje ona nacionalna gospodarska vprašanja, ki gibljejo le posamezne države, in da morajo biti vsa evropska vprašanja nad vprašanji posameznih gospodarstev. To pa ne pomeni, kakor se je pomotoma od neke nevturalne strani argumentiralo, da bi morale posamezne evropske države svoje lastno gospodarsko življenje ne opustiti, in sicer ne sedaj in ne po zmagoviti dovisitvi vojne po osnih silah. Dogmatičen postulat za evropsko mirovno gospodarstvo pa mora biti: kontinent se mora v prvi vrsti v medsebojnem trgovinskem prometu dopolniti in kontinentalna orientacija vseh evropskih narodov je gospodarska nujnost. To je ekonomska zahteva zdrave zavesti evropske skupnosti.

Nihče ne bo tajil, da je bila dosedanja svetovna gospodarska ureditev za vse evropske narode škodljiva in da obstoji nujna želja po izravnani produktivski in odjemni politiki kontinenta. V tem stremljenju je najbolj očitna razlika od svetovnopolično orientiranega naziranja. Z drugimi besedami: doseže naj se izbilansirano gospodarstvo, ki bo dalo vsem ljudem trajno zaposlitev in čim višjo življenjsko raven. Tako naravno urejeno evropsko gospodarstvo se zavestno obrača proti dosedanemu konjunktornemu nauku, kar je utemeljeno v sedanjem dinamičnem naziranju gospodarskega razvoja. Misel novega reda stoji in pade s preudarnim sodelovanjem vseh evropskih sil. Vsak član te skupnosti mora v prvi vrsti skrbeti za povečanje in zboljšanje one svoje proizvodnje, ki je z ozirom na njegove agrarne in surovinske ter druge pogoje najbolj pripravna za meddržavni blagovni promet. To pa nikakor ne izključuje — pred kratkim je trdil neki švicarski list obratno — da se ne bi mogli doseči v agrarnih državah napredki tudi na industrijski podlagi. Nihče ne bo branil kaki državi znotri evropske skupnosti, da goji produktivni in tehnični napredek.

Zato se čudno sliši, če z ozirom na takšno izobilje novega reda podčrtuje »Bund« iz Berna v svoji 74. številki: »Kako se bodo gospodarske razmere v povojni dobi dejansko razvijale, se ne more trditi z gotovostjo, saj je politična perioda po 1. 1918. pokazala, da so politični ressentimenti dostikrat prekrizali dobro namero, da bi se doseglo gospodarsko sodelovanje na čim širši

podlagi. Vseeno pa se more z neko gotovostjo napovedati, da bo veleprostočno gospodarstvo zlasti za nevturalne evropske države pomenilo omejitve ne samo zunanje trgovine, temveč tudi življenjske ravni.« V dokaz za te misli se je privlekel švicarski uvoz v letu 1938. s poudarkom, da je odpadlo od vse švicarske zunanje trgovine v vrednosti 2924 milijonov frankov 762 milijonov na 8 čezmorskih držav. Teoretično bi se mogel ta izvenevropski blagovni promet sicer nadomestiti z bolj intenzivno blagovno izmenjavo v evropskem veleprostoru, toda v tem primeru bi se morali odpovedati celi vrsti izvenevropskih proizvodov.

To je tvegana kombinacija, toda dalekosežnega pomena. Zakaj naj bi uresničenje veleprostočnega gospodarstva pomenilo nazadovanje medsebojne zunanje trgovine in padec življenjske ravni, ni razumljivo. Že danes prodira vidno preorientacija zunanje trgovine Evrope. Statistične številke o meddržavnem blagovnem prometu izkazujejo stopnjevanje, da kažejo sedanje stiske bodočemu razvoju pot. Zakaj pa nobene bližine trgov? Računajoči trgovci proda svoje blago vendar najraje v lastni državi ali najbližji in se obrne na zelo oddaljenega interesenta šele takrat, kadar nima druge odjemne možnosti za svoje blago. In ali mislijo v deželj gora, da ne bi vsak nemški državljani hotel živeti čim najbolj? Ali pa morda mislijo, da bi hoteli živeti na »stroške« drugih članov evropske skupnosti?

Državni gospodarski minister Funk je že večkrat nastopil tudi proti tem, tu v ozadju stoječim bojaznim, da bo v novi Evropi vladala brezmiselnost avtarkija, ki naj bi pomenila odpoved mnogim življenjskim potrebščinam. Globlji smisel nove gospodarske Evrope je v tem utemeljen, da se s čim ožjim sodelovanjem dosežejo za vsako državo znotri veleprostora

prednosti. Svetovno gospodarski delitvi dela so potegnjene ozke meje in kjer vladajo politični ressentimenti, tam ni nobenih gospodarskih svobod. Gospodarska pamet mora gledati, da zadosti novim časovnim tokom, da na boljši podlagi doseže cilj. Dalekosežni dogovori osnih sil z vladarico velikih surovinskih prostorov, z japonskim cesarstvom, naj bi zatrli naivno naziranje, kakor da bi hoteli v Nemčiji vsakega Evropeca prisiliti, da se odpove čezmorskim blagom. Tudi mi imamo v ustih okus slasne kave in če jo moramo sedaj pogrešati, nam je gotovo žal. Dokler pa je pogrešanje v vojni neizogibno, ne žalujemo. To velja za vse življenjsko važne kolonialne predmete, za kože in volno itd. Če pa moremo v Evropi na podlagi tehničnega napredka ta ali oni produkt od »zunaj« pogrešati, ker so domači proizvodi postali enako dobri, če ne boljši, je vendar samo po sebi umljivo, da jamčimo evropskemu delavcu predvsem zagotovljeno obstojno možnost.

Gospodarska pamet zahteva, da se postavijo vse sile v službo napredka. Evropa pa se ne sme vdajati iluziji, kakor da ji v povojni dobi ne bo treba težko delati, da obrani svoje mesto v vrsti veleprostorov. Vojna uničuje neizmerne vrednote. To dejstvo mora Evropa upoštevati. Razviti mora vse svoje sile, če hoče obvladati svojo usodo. Reorganizacijski načrti »svobodnih« svetovnih gospodarstvenikov so izdelani na misli, da bi se Evropa s pomočjo zlate vlade preoblikovala v večnega plačnika za en narod onkraj morja. Kot samosvoj nosilec kapitala pa naj bi bilo izločena. Če ni Evropa dovolj močna, da svojo usodo sama obvladuje, zdrkne neizogibno na položaj dninarja za druge kontinente in pade na življenjsko raven, ki ji prepoveduje imeti delež na onem blagu, ki je za vzdržanje visokega življenjskega standarda potrebno.

Mesečni pregled sklenjenih mednarodnih pogodb

Nekaj časa je vladala bojazen, da bodo avtarkična prizadevanja v mnogih deželah polagoma zatrla narode spajajočo mednarodno trgovino. Razvoj gospodarstva v letu 1942. pa je pokazal, da je ta strah čisto brez podlage. Morda je iz vojnih vzrokov obseg trgovine med državami nazadoval, toda gospodarski kontakt dežel evropskega veleprostora je postal bolj intenziven ko kdaj koli. To najbolj dokazujejo številne meddržavne pogodbe, ki so bile sklenjene v štirih tednih. »Internationaler Holmarkte«, iz katerega posnemamo ta članek, navaja nato seznam vseh teh pogodb.

Italija-Slovaška: ugoden razvoj medsebojnih gospodarskih odnosov. Zvišanje kontingentov.

Italija-Hrvatska: pogajanja o pravni pomoči v zasebnih in trgovinskih zadevah.

Italija-Romunija: ustanovitev ita-

lijansko-romunske filmske družbe in Murovideške delniške družbe za kameno-oljno industrijo.

Italija-Svedska: nova trgovinska pogajanja.

Italija-Madžarska: ustanovitev petrolejske družbe po Italijansko-Madžarski banki.

Italija-Bolgarska: ustanovitev Italijansko-bolgarske družbe za plovbo in transport zaradi ladijskih transportov na Donavi.

Italija-Nemčija: ustanovitev Nemško-Italijanske družbe »Gau Thüringen«. — Pogajanja o kritju italijanske potrebe na lesu.

Nemčija-Bolgarska: pogajanja o bolgarskih dobavah tobaka.

Nemčija-Srbija: nova ureditev blagovnih tarif.

Nemčija-Slovaška: pogajanja o blagovni izmenjavi. Določitev tarif za pristajanje slovaških ladij v nemških pristaniščih.

Nemčija-Turčija: dogovor o kre-

ditu 100 milijonov mark za nakup strojev in železniškega materiala v Nemčiji.

Belgija-Madžarska: ureditev zvišanja blagovne izmenjave med obema deželama.

Bolgarska-Hrvatska: sklenitev pogodbe o medsebojni pravni pomoči v zasebnih in trgovinskih zadevah. Ratifikacija trgovinske pogodbe med obema državama.

Bolgarska-Slovaška: sklenitev pogodbe o blagovni izmenjavi. Preiskava uspeha blagovne izmenjave v letu 1942. Sklenitev pogodbe o pravni enakosti obeh narodov glede zasebnega in trgovinskega prava.

Danska-Svedska: sklenitev trgovinske pogodbe za prvo polletje 1943.

Danska-Svica: podpis trgovinske pogodbe.

Danska-Madžarska: sklenitev dogovora o blagovni izmenjavi za prvo polletje 1943.

Nizozemska-Madžarska: zaključitev in ratifikacija gospodarskih pogajanj med obema deželama.

Norveška-Madžarska: začetek gospodarskih pogajanj.

Romunija-Turčija: podaljšanje veljavnega plačilnega dogovora.

Slovaška-Svedska: podaljšanje trgovinske pogodbe do konca marca 1943.

Slovaška-Madžarska: pogajanja o izvozu in uvozu lesa in lesnih izdelkov. Razširjenje blagovne izmenjave.

Svedska-Madžarska: povečanje blagovne izmenjave z ustanovitvijo švedsko-madžarske trgovinske družbe.

Svica-Turčija: dobave turške pločevine Svici v zameno za švicarske dobave strojev. Uveljavljanje trgovinske pogodbe z dne 1. januarja 1943. Svica dobavlja Turčiji izdelke svoje strojne industrije, dobi pa iz Turčije surovine.

Madžarska-Turčija: uspešna zaključitev madžarsko-turških trgovinskih pogajanj.

Pregled jasno dokazuje, da je gospodarsko sodelovanje evropskih držav živahno in v močnem dvigu.

Mangan iz Bukovine za Italijo

Romunska vlada je izdala zakon o izkoriščanju rudnika manganove rude v Bukovini, ki je last romunskega verskega zaklada. Letna proizvodnja v tem rudniku bo znašala 9000 ton in bo skoraj v celoti prodana Italiji. Cena je določena na 2200 lejev za tono. Dosedaj je šla manganova ruda iz Bukovine v Nemčijo, ki pa ima sedaj dovolj manganove rude iz drugih krajev, zlasti iz Ukrajine.

Sprememba bolgarskih trgovinskih zbornic

Bolgarska vlada je izdelala zakonski načrt, po katerem se sedanje trgovinsko-industrijske zbornice spremenijo v gospodarske zbornice. Nove gospodarske zbornice bodo podrejene najvišji gospodarski zbornici v Sofiji. Doslej so bila v zbornicah zastopana samo industrijska, trgovinska in obrtniška podjetja. Po vladnem načrtu pa bodo v novih zbornicah zastopani tudi kmetovalci in delavci. V bodoče bodo nove zbornice pristojne tudi za ureditev sporov, ki bi nastali med njihovimi člani. Sicer pa prevzamejo nove zbornice vse funkcije starih zbornic.

Iz italijanskega gospodarstva

Duce je odredil, da se v bodoče lahko podeljuje nagrade, ki so bile ustanovljene ob 20letnici Revolucije, tudi nameščencem in delavcem kategorij, za katere prvotno te nagrade niso bile predvidene. Sedaj so teh nagrad lahko deležni tudi delavci in nameščenci, zaposleni v kmetijstvu, trgovini, denarnih in zavarovalnih zavodih ter v umetniških in svobodnih poklicih. Razdeljevanje te nagrade tudi nameščencem za vojno manj važnih panog je odredil Duce v priznanje njih požrtvovalnega dela.

Korporacijski minister je odredil delno omejitev uporabe električnega toka v marcu in aprilu. Potrošnja toka za razsvetljavo in gospodinjstvo se mora v marcu zmanjšati za 25, v aprilu pa za 30 odstotkov. Za Sicilijo, Sardinijo in druge otoke ta omejitev ne velja. Prav tako ne velja ta omejitev za najmanjše potrošnike. Kdor ne bi varčeval z električnim tokom, bo odklopljen. Omejitev je potrebna zaradi nizkega stanja rek, ob katerih so postavljene vodne centrale.

Kongres interesentov za zdravilne rastline bo v Rimu od 15. do 17. aprila pod pokroviteljstvom kmetijskega ministra. To bo italijanski nacionalni kongres, ki bo razpravljal o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na trgovino in industrijsko izkoriščanje zdravilnih rastlin. Izvoz teh rastlin naj bi se povečal.

Rokodelci v Faenzi, ki slovi po svoji tradiciji, da izdeluje odlično pohištvo, so predlagali, da se razpišejo za italijanske rokodelce posebni natečaji, ki naj pokažejo, kdo izdeluje najboljše tipizirano pohištvo. Predlog rokodelcev bo skoraj gotovo tudi izveden.

Inšpektorat za kreditno gospodarstvo je zaradi varčevanja s papirjem odredil, da bančne delniške družbe za ves čas vojne ne smejo več pošiljati delničarjem svojih posebnih letnih poročil.

Oceanografski zavod v Spalatu je bil v smislu sklenjenih dogovorov z italijanskim nacionalnim raziskovalnim svetom podrejen temu svetu, kakor poroča agencija Agit.

Metalurški družba Lombardia Piemontese bo zvišala svojo glavno od 20 na 45 milijonov lir, da bo mogla prevzeti delnice družbe SAC, ki pridobiva svinco in razne kovine.

Zanimive poskuse so napravili v Italiji v keramični industriji za varčevanje uvoženega premoga. Keramični material, ki se mora zgati, segrejejo najprej z domačim premogom in šele ob koncu, ko je treba doseči najvišjo temperaturo, uporabijo nemški premog. Na ta način se morejo keramični izdelki izdelovati s prihrankom 65 odstotkov uvoženega premoga.

Znatno oživiljenje italijansko-belgijske trgovinske izmenjave je v kratkem pričakovati, kakor poroča milanski »Il Sole«. Italija bo izvozila v Belgijo tekstilno blago in keramične izdelke, Belgija pa bo dobavila Italiji predvsem surove kože in konje.

Proizvodnja in potrošnja stavbenega lesa za industrijske in obrtne namene se je uredila s posebno uredbo, ki je bila pred kratkim izdana v Rimu.

Oskrba Španije s kovinami

Kakor je razvidno iz izjave vodje španskega vrhovnega sveta za rudo, se je oskrba Španije z rudami zelo zboljšala. Po tej izjavi je začela Španija v vedno večji meri izkoriščati ležišča kromove in nikljeve rude ter je močno povečala proizvodnjo manganove rude. Svojo potrebo na feromanganu in ferossiliciju more sedaj Španija kriti v celoti. Pripravlja se izkoriščanje molibdenove in vanadijeve rude. Povečala se je proizvodnja volframa. Tudi proizvodnja bakra in cinka in azbesta se bo v kratkem povečala.

Evropska kmetijska proizvodnja

Nemški državni tajnik za prehrano in poljedelstvo Backe je v svojem pregledu o položaju v Nemčiji opozoril, da se mora borba za povečanje poljedelske proizvodnje v Nemčiji in v Evropi nadaljevati kljub temu, da so že prišle iz Vzhoda znatne pošiljke življenjskih potrebščin.

To potrebo dokazuje že preprost račun. Sedanje prebivalstvo celinske Evrope se ceni na 350 milijonov ljudi. Nedvomno se bo število prebivalstva po vojni hitro pomnožilo. Zaradi vojnih in povojnih ciljev je treba torej v vseh evropskih deželah povečati kmetijsko proizvodnjo. Če bi se v vseh evropskih deželah dosegli hektarski pridelki Nemčije (ki so na Danskem in na Nizozemskem že sedaj večji), tedaj bi bil glavni del velike naloge že rešen. Nemčija ne stremi po avtarkiji Evrope za vsako ceno, temveč po pametni izmenjavi pridelkov in proizvodov med celinami, predvsem iz Vzhodne Azije in iz Južne Amerike.

Kljub dolгим in hudim dosedanjim zimam, vzlic pomanjkanju delovne moči in drugim vojnim posledicam se je lani posrečilo na mnogih področjih večja proizvodnja. Ti uspehi se morejo zboljšati z večjo uporabo inozemskih delavcev, s skrbnejšim obdelovanjem zemlje, z boljšim gnojenjem in z

boljšimi semeni. Žitna polja se bodo še bolj razširila, saditev krompirja pa bo obsegala dosedanje površine. Prav tako bo ostala nespremenjena proizvodnja sladkorne in krmilne pese, čeprav je za povrtino določena večja površina. Kljub precejšnji proizvodnji olja na vzhodu se bodo oljarice v Nemčiji še bolj razširile.

Čeprav so bile težave s krmo, se je proizvodnja surovega masla v Nemčiji v novembru povečala za 3,7% v primeri z istim mesecem l. 1941. V zadnjih osmih letih je proizvodnja surovega masla narasla od 450 na 700 tisoč ton, kar pomeni že izravnavo zgube uvoznega masla. Na področju proizvodnje mesa se bō letos uporabilo deset milijonov ton več krompirja za rejo prašičev. V to svrhu so se zvišale cene prašičem, s čimer pa konsumenti niso prizadeti.

Zahteva po povečanju proizvodnje ne velja samo za Nemčijo, ampak za vso Evropo. Lep zgled uspešne izvedbe povečanja proizvodnje je dal Češkomoravski protektorat. V vojnem letu 1940/41. je potreboval še pomoč v iznosu 360 tisoč ton žita, naslednje leto je pa padla ta pomoč že na 250 tisoč. Letos bo mogel Protektorat čeprav je povečal krušne obroke, izvoziti kakih 200 tisoč ton žita.

Kako se bodo zaposlile žene v Nemčiji

O tem poroča zadnji »Reich« naslednje:

Stotisoči žen čakajo odgovora na svojo prijavo za vojno delovno službo. Predvsem bodo dobile vse žene potrdilo, da so se prijavile. Še preden so bila vsa ta potrdila odposlana, so začeli delovni uradi marljivo urejati vse te prijave. Najlaže se spozna poklicna in delovna sposobnost žen, ki so šele pred kratkim prestopile iz poklicnega dela v gospodinjstvo. Delovne knjižice in izkaznice so v tem oziru dobri kašipoti. Zato se bodo najprej zaposlile že poklicno izvežbane žene. O ženah, ki so bile poklicno neizvežbane ali o ženah, ki so že leta dolgo izven poklica ali ki so delale brez delovne knjižice, si bo moral delovni urad šele ustvariti sliko o njih uporabnosti. Pri osebni predstavi, ki služi temu namenu, se mora v prvi vrsti dognati, v koliko so te žene ali dekleta sposobna za vojno industrijo. Prirojena spretnost žene bo tu odločala.

Prve izkušnje pri teh osebnih posvetovanjih kažejo, kako veliko dobre volje je tu. Zares bolne ne pridejo v poštev za zaposlitev. Ovine, ki se tu pa tam pojavljajo, ne izvirajo od žen samih, temveč od pretiranih zahtev mož do domače udobnosti. So — ali recimo raje je bilo včeraj — še mnogo domačih paš, ki niso hoteli pospraviti svoje postelje ali si sami ogreti kavo. Tu morajo svetovalci s humorjem odpraviti te ovire.

Po pregledu rezultatov teh posvetovanj more začeti delovni urad s posredovanjem dela. Najlaže se bo našlo mesto za žene, ki so se izučile v obrtni spretnosti. V velikih mestih pa bodo prijave žen

s poznavanjem pisarniškega dela presegale vojno potrebo dodatnih pisarniških moči. Glede slojevitosti berlinskega prebivalstva je značilno, da izvira 20 do 25% vseh prijav od bivših nameščenk. Presenetljivo je veliko število prijav žen brez prejšnjega poklica. Teh žen je približno 40 odstotkov. Ker gre prijavna dolžnost do 45. leta, zagradi tudi marsikatero ženo, ki se je kot domača hči zaročila in brez poklicnega dela poročila.

Praktično posredovalno delo je v tem, da se zaposlilo poklicno neizvežbani v hitro priučljivem tovarniškem delu in da se pisarniške moči uporabijo za ročno delo. Ni vsako podjetje pripravno za to. Zato ne vodi delovni urad samo kartoteke delovnih prijav na podlagi pregleda prijav in osebnih posvetovanj, temveč tudi seznam za zaposlitev pripravnih podjetij, ki ustrezajo glede njih socialno-sanitarne službe določenim osnovnim pogojem. Predvsem pa se gleda na to, da imajo podjetja delavnice za izšolanje novincev.

Kakor hitro je dokončan pregled prijav in so prve liste podjetij postavljene, se more pričeti z vpoklici, kar bo nekaj časa trajalo.

Istčasno s temi deli delovnega urada se izvajajo delovni ukrepi za izpremembo delovnih pogojev v tovarnah. Najtežavnejša dela se razdele med temeljno osebje podjetja, da neizšolani novinci niso osamljeni ali da bi kot skupina tvorili slabe točke podjetja. Mora se že v začetku tako smiselno vključiti v podjetje, da morejo takoj v pravem tempu sodelovati. Delovni uradi pa gledajo na to, da olajšujejo najboljše sestave delovnega osebja.

Stiska angleškega gospodarstva

O težavnem položaju angleškega gospodarstva v sedanji vojni priločuje Gennaro Pistolesi v rimskem tedniku »Autarchia e Commercio« naslednji članek:

Stiska angleškega gospodarstva je vsak dan večja. To potrjujejo priznanja in dejstva, ki jih objavlja anglosaško, pa tudi nevtraln časopisje. Britansko gospodarstvo v nasprotju z gospodarstvom Osi

ni našlo svojega ravnovesja ter je zelo dvomljivo; če ga bo sploh našlo glede na logični in praktični nered, v katerem si slede omejitveni ukrepi, s katerimi naj bi se rešilo britansko vojno gospodarstvo.

Raznolični so vzroki tega položaja. Mnogi segajo daleč nazaj. Med njimi je v prvi vrsti socialni činitelj, ki je dokončno prelomil

med raznimi sloji angleške družbe, česar danes ne more popraviti noben Beveridge s svojimi načrti. Poleg tega so bili v zadnjem času odločilni predvsem naslednji razlogi:

1. povečano delovanje podmornic, ki ogrožajo razne proge, po katerih se dovažajo blago na angleški trg. Nadalje so podmornice zredčile angleško in severnoameriško trgovsko brodovje;

2. japonska zasedba velikih ozemelj v Vzhodni Aziji in v Pacifiku, ki je skrčila gospodarski potencial Angležev in Američanov ter jim odvzela onj uvoz, ki je nogočno potreben za vojno in za civilno življenje;

3. poseg Zedinjenih držav v vojno, ki so morale s tem zmanjšati svoje dobave Angliji.

Kakšna je bila reakcija Velike Britanije na vse to? Na prehranjenem področju je skušala povečati obdelavo zemlje in pomnožiti odgoj prašičev. Britanski državljani so se morali prvič oprijeti obdelovanja zemlje, toda delo jim ni šlo preveč izpod rok. Novi omejitveni ukrepi so močno prizadeli prebivalstvo v prehrani. V zadnjem času so bili precej skrčeni trdi obroki maščob, sira, konzerv in sladkorja.

Tudi na industrijskem področju so velike težave. Prodaja surovin za civilno potrošnjo se je skrčila na minimalne količine. Danes je v Angliji vse tipizirano: od oblačil do gospodinjstvih predmetov. Čeprav ni s tem zadoščeno potrošnji, vendar tudi državno gospodarstvo nima od tega nobenih koristi. Kljub vsem omejitvam primanjkuje ročnih izdelkov in surovin. Na rudniškem področju je položaj naravnost dramatičen. Država je v domovini liberalizma prevzela neposredno nadzorstvo nad rudniško industrijo, toda praktič-

nih uspehov doslej ni žela. Pomanjkanje premoga v sedanji zimi je bilo nadvse občutno.

Na transportnem področju so izgledi prav tako motni, ker primanjkuje gume in bencina. Ves promet je pod državnim nadzorstvom. Tudi na majhne razdalje je potrebno posebno dovoljenje za prevoz ljudi in blaga, kar seveda ovira gospodarsko delovanje.

Vse to vpliva tudi na izvoz, ki je skrčen na najmanjše številk, pri tem pa mora Velika Britanija plačevati visoke vsote Zedinjenim državam. Anglija se mora zadovoljevati, ali pa mora stisniti pas. Pod pritiskom razmer mora delati dolgove, ki jih bo morala na en ali na drug način poravnati. »Times« so nedavno pisale, da dovoljuje zakon o posojilih Angliji možnost dobave vsega, kar ji je treba, ne da bi bila dolžna plačati dolženo blago z izvozom. List je grenko pripomnil, da se bodo težave pokazale šele takrat, ko ne bo več v veljavi ameriški zakon in bo zavladala na svetu normalna trgovina. V Londonu se tolažijo, da bo potem Anglija manj uvažala, zato pa več izvažala. Toda kako naj to store v Londonu, ko pa ozemlja, ki so pripadala imperiju, teže in bodo zaradi vojne težila po drugih sistemih in se pripravljajo načrti za industrijsko osamosvojitve?

Na to vprašanje odgovarjajo v Londonu s proučevanjem razmer po vojni, o neke vrste gospodarskem miru, ki naj bi Angliji znova omogočil pridobitev svetovnih tržišč in konsolidacijo njene gospodarske politike. Pri tem proučevanju pa se zdi, da Anglija pozablja na svoje težko gospodarsko stanje v sedanjosti, predvsem pa na Os in na Trozvezo.

Dvig slovaške živinoreje

Težišče večje agrarne proizvodnje v Slovaški je po soglasnem mnenju strokovnjakov v boljšem izkoriščanju orne zemlje ter zboljšanju pašnikov, da bi se dosegli večji donosi. V tej smeri gre tudi prizadevanje slovaških vladnih krogov ter slovaških kmetijskih združenj. Zlasti pa naj bi, bolje obdelovali zemljo mali in srednji kmetje.

Ta prizadevanja so tudi že dosegla prve uspehe ter se je znatno povečala poraba umetnih gnojil. Tudi povpraševanje po boljših semenih je močnejše. Posebno mnogo dela v tej smeri novo ustanovljena kmetijska zbornica. Posebna pozornost se posveča dvigu slovaške živinoreje. Od 468.000 ha pašnikov je bilo že v l. 1940/41. približno 25.000 katastralnih johov, l. 1941/42. pa približno 15.000 johov zboljšanih z umetnimi gnojili. Poleg tega je bilo okoli 15.000 johov melioriranih. Zaradi vojne se je sicer število živine na Slovaškem znižalo. L. 1938. je imela Slovaška 1.185.000 glav živine, od tega 573.000 krav, mlekaric. Povprečno je dala ena mlekarica po 1300 litrov mleka na leto, kar je mnogo premalo. Po mnenju strokovnjakov bi se mogel donos zvišati tudi v vojni.

Da bi se zboljšala oskrba prebi-

valstva z mastjo, je treba povečati svinjerejo. To je tem bolj potrebno, ker je Slovaška po novi razmejitvi z Madžarsko izgubila kraje, kjer je bila svinjereja posebno dobro razvita, a tudi kraje, kjer je zlasti dobro uspevala koruza. Leta 1938. je imela Slovaška približno 600.000 prašičev, od teh 157.000 svinj z mladiči. Ta količina je bila v skladu z razmerami, kakršne so v sosednjih državah. Oskrba Slovaške z maščobami se je poslabšala tudi zaradi zmanjšane uvoza masti iz drugih dežel. Najnižje število prašičev je imela Slovaška l. 1939. Zaradi prizadevanja vlade pa se je v zadnjih dveh letih položaj znatno zboljšal. Število svinj z mladiči pa je še nadalje naraščalo. Da bi se zvišalo število svinj, je treba povečati pridelek krompirja in to skušajo tudi vladni krogi doseči. Zlasti pa naj bi se povečala svinjereja na malih kmetijah. V ta namen je dovolila vlada razne olajšave. Tako svinjereji prosto razpolagajo z zakladnimi svinjami. Samo 5 kg slanine od prve in 10 kg od druge zaklane živali morajo oddati.

Tudi ovčjereja naj bi se na Slovaškem povečala. Pogoji za to so ugodni. Križanje valaških in merino ovac se je na Slovaškem zelo dobro obneslo. Kot središča ovčjereje naj bi služila državna posestva. Iz Nemčije so uvozili na ta posestva 400, iz Madžarske pa 450 ovac za rejo. Število ovc naj bi se zvišalo po vladnem načrtu na 600 tisoč.

Velike važnosti za Slovaško je tudi reja drobnice in perutnine. Po uradnih cenitvah je imela Slovaška v gospodarskem l. 1940/41. približno 2 milijona kokoši, 1,2 milijona gosi in 0,7 milijona rac. Pri reji perutnine je zlasti važno, da se dobi zadosti jajc, da bi bila konsumna središča z njimi založena. Pri tem gre le zato, da se doseže boljša oddaja jajc in da bi se med kmetiskim prebivalstvom utrdila zavest, da veže mesto in deželo skupna usoda.



† Ing. Anton Klinar

V visoki starosti nad 80 let je umrl v Ljubljani inž. Anton Klinar, gradbeni direktor v pokouju. Pokojnik je bil rojen 15. oktobra 1862 na Ješenicih. Po dovršenih študijah je stopil najprej v službo ljubljanske mestne občine, l. 1887. pa v službo kranjskega deželne odbora. Zaradi svoje velike sposobnosti je bil l. 1902. imenovan za vodjo deželne stavbenega urada. Kot voditelj tega urada si je pridobil neveljavne zasluge za vso deželo, saj je aktivno sodeloval oz. vodil vsa važnejša javna dela. Teh pa ni bilo malo. Po svetovni vojni je najskrbneje izvedel likvidacijo tehničnega dela deželne uprave ter bil vodja tehničnega oddelka z naslovom gradbenega ravnatelja. Leta 1922. je stopil po 37 letnem delu v zasluženi pokoj. Vse javne zgradbe in vsa javna dela, ki jih je izvršil ing. Klinar, dokazujejo, da jih je izvršil strokovnjak. Posebej je treba še omeniti veliko delo pokojnika, ko je po uvedbi slovenskega uradovanja položil temelj za slovensko tehnično terminologijo.

Pokojnik je pred kratkim praznoval svojo zlato poroko; pred 50. leti se je poročil z gospo Irmo ki je po rodu Štajerka. V srečnem zakonu sta imela 5 otrok, ki so si zaradi svojih sposobnosti pridobili ugledna mesta.

Zvesto je vedno opravljal svoje delo pokojni inž. Klinar in zato ga ohrani naša javnost v hvaležnem spominu.

Slava spominu inž. Antona Klinarja!

Zalujočim pa naše iskreno sožalje!

Občni zbori

Centralna vinarna d. d. v Ljubljani ima 18. redni občni zbor dne 27. marca ob 16. v svojih prostorih. Dnevni red običajni. Najmanj 25 delnic z nezapadlimi kuponi je treba založiti vsaj 6 dni pred občnim zborom pri Vzajemni posojilnici v Ljubljani.

»Saturnus« d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov ima svoj 22. redni občni zbor 20. marca ob 10.30 v družbenih prostorih. Dnevni red običajni. Vsaj 25 delnic z nezapadlimi kuponi se mora položiti vsaj tri dni pred občnim zborom pri družbeni blagajni v Ljubljani-Moste.

Ricinus v Bolgariji

Ricinus se je kot važna gospodarska kultura pojavil v Bolgariji šele l. 1934. Če se pomisli, da ricinus v Bolgariji prav dobro uspeva in da je korist, ki jo daje tem večja, čim bolj se razvijata tehnika in industrija, potem se zdi to malo čudno. Kakor znano, vsebuje seme ricinusa 47 do 53% maščobe, ricinusovo olje pa je važna potrebščina v tehniki, medicini in kozmetiki. L. 1939. je bil v Bolgariji na proizvodnjo ricinusovega olja in semena uveden državni monopol.

L. 1935. je bilo v Bolgariji posejanih samo 231 hektarjev z ricinusom. Ta površina je omogočila proizvodnjo 219 ton semen, ki jih je v celoti izkoriščala domača industrija, kar pa ni bilo dovolj za domače potrebe. L. 1940. je bilo posejanih z ricinusom že 3263 hektarjev, ki so dali 4365 ton semen, iz katerega so pridobili 768 ton olja. Ta količina je zadostovala za domače potrebe, vendar se je proizvodnja še povečala. Lani je bilo posejanih z ricinusom 7744 hektarjev, kar je dalo 10.060 ton semen.

Gostilničarji!

Naročite se na
»Trgovski list«!

Romunski trg

Po zadnjem dvigu cen v novembru in decembru so se cene ustale ter so se cene v glavnem gibale na višini, ki jo je določil romunski generalni komisariat za cene. V zadnjem času so se zvišale samo cene za valjano železo ter domače standardizirano tekstilno blago. Tako veletrgovci ko detajlisti si prizadevajo, da se dobro založe z blagom. V splošnem se kaže na trgu naslednja slika:

Živilski trg je zadostno preskrbljen z blagom. Zaradi zboljšane vremena je sedaj dovoz blaga lažji. Predvsem je povpraševanje po krompirju, fižolu in čebuli. Vse to se dobi v zadostnih količinah po naslednjih cenah: krompir po 20, čebula po 40, fižol po 35 do 38 lejev za kg. Tudi sadja je dovolj in veljajo jabolka po 25 do 60, hruške pa po 40 do 120 lejev za kg. Južno sadje je dražje. Kg pomaranč velja 60 lejev, limone so 15 lejev kos. Večinoma so italijanske. Oskrba z mesom je ves čas dobra in so se mogli obroki povečati. Goveje meso je 110, svinjsko po 190, teletina po 240 lejev kg. Prekajeno meso in konzerve se prodajajo po uradnih maksimalnih cenah. Tudi perutnine je dovolj in velja kg gosi 250, kokoši 280, purana 280 lejev.

Nadomestki za kolonialno blago, ki se izdelujejo doma, se kljub visokim cenam dobro prodajajo. Čezmorsko blago se včasih dobi po fantastičnih cenah. Od ostalega kolonialnega blaga veljajo: kg olivnega olja 950, riža 350—370, črnega čaja 5000, korint 480, olušenih mandeljnov 900 in oliv 400 lejev.

Dovoz letošnjega vina je zadovoljiv, njegova potrošnja pa majhna. Cene so še nadalje visoke. Letošnje vino velja 160 lejev liter. Monopolska uprava skuša zboljšati oskrbo trga s svojimi izdelki, a jo ovira slab dovoz alkohola.

sladkorja in esenc. Zganje velja od 400 do 450, konjak 2000 lejev. Vino v steklenicah je po 500 do 1000 lejev steklenica.

Na tekstilnem trgu vlada še vedno vzdržnost publike. Manjvredno blago se odklanja. Primanjkuje sukanca, ker so uradne cene postavljene prenizko. Blago za plašče, 140 cm široko, velja 3350, blago za obleke moške 2440, za ženske 1626, za delavske in kmečke obleke po 1340 lejev meter. To so uradne maksimalne cene za domače blago vključno zaobala, transport, zavarovalni stroški ter vse pristojbine in davki. Poklicna organizacija proizvajalcev izvaja kontrolo nad tekstilnimi tovarnami, da ne prekoračijo maksimalnih cen.

Glede obutve in usnjenih izdelkov se je zaradi velike dobave kož položaj zboljšal. Damski polčevlji s kavčukastim podplatom veljajo 3200, moški čevlji s kavčukastim podplatom 2500, snežni damski čevlji 4700—5250, moški snežni čevlji pa 4500 lejev. Čevlji iz samega usnja veljajo najmanj dvakrat toliko.

Kovinski trg je naravno pod največjim vplivom vojne industrije. Zato je neprestano povpraševanje po kovinah in rudninah. Posebno se iščejo sedaj: kotno železo, vijaki, cevi in klingeriti. Uradne cene so naslednje: žebelji 92.70, žica 78.70, betonsko železo 45.60, trgovsko železo 47.75, profilno železo 45.15, železo za obroče 49.60, pločevina nad 5 mm 50.40 in valjano železo od 34.33 do 39 lejev za kg. Na te osnovne cene so dovoljeni pribitki, ki se ravnaajo po kakovosti blaga. Pri določevanju teh cen so se upoštevali tudi vsi postranski stroški.

Na trdu s kemičnimi proizvodi ni nikakih sprememb. Cene so stabilne, oskrba pa je zadostna.

Denarništvo in zavarovalstvo

Skupščina Slovaške narodne banke

Na glavni skupščini Slovaške narodne banke je guverner dr. Karvas izjavil, da je v l. 1942 oblika denarja v področju kreditne politike pustila. Stanje dovoljenih posojil je znašalo ob koncu l. 1942 1.86 milijarde Ks. Hranilne vloge so narasle za 0.43 na 3.6 milijarde Ks. Vloga na tekoči račun so se dvignile za 0.03 milijarde na 3.55 milijarde Ks. Obtok bankovcev se je povečal za 0.72 na 2.72 milijarde Ks. Diskontna in obrestna mera sta ostali neizpremenjeni.

Tržišče vrednostnih papirjev je pokazalo precejšno stalnost. Velika skrb je bila posvečena ohranitvi ravnovesja v slovaški plačilni bilanci. Svobodnih deviz se je kupilo za 0.19 milijarde Ks, predvsem za nakup važnih surovin. Iz čistega dobička v višini 30.83 (lani 21.86) se bo zopet izplačala 4.5 odstotna dividenda.

Dvig hranilnih vlog v Nemčiji

Od izbruha vojne je bila hkrati z mobilizacijo vojske izvedena tudi mobilizacija hranilnih vlagateljev. Vsi sloji prebivalstva so sprejeli geslo, da se mora v vojni varčevati. Dočim je letni prirastek vlog dosegel leta 1938. komaj dve milijardi, je dosegel leta 1941. 10, leta 1942. pa celo 13 milijard mark. Na ta način so hranilne vloge, ki so pred desetimi leti znašale komaj 12 milijard, narasle sedaj na 50 milijard mark. Prihranjene vsote so se na glavo prebivalca zvišale od 174 na 570 mark, na hranilno knjižico pa od 338 na 960 mark. Mnogo je akcij večjega varčevanja koristilo tudi varčevanje v gospodinjstvu in v šolah. Leta 1934. se je varčevalo komaj v 20.000 šolah, leta 1941. pa v

45.000, kar pomeni 75 odstoten dvig. Prihranki učencev pa so v tem času narasli od 3 na 57 milijonov mark, število domačih hranilnikov pa se je povečalo od 2.4 na 3.8 milijona, v njih nabrana vsota pa od 21.6 na 56.4 milijona mark.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Banco di Roma — Filiale di Ljubljana. Poočiti se imenovanje prokurista Messina Mariano za podravatelja podružnice v Ljubljani. Izbrise se prokurist Dal Savio Luigi in vpiše se prokurist Vista Francesco Saverio. Popravijo se nekateri vpisi ter je Comm. Filippino Nusiner osrednji soravnatelj, imenovanja višjih uradnikov podružnic pa spadajo v delokrog izvršilnega odbora in ne upravnega odbora, kakor je bilo napačno objavljeno.

Celuloza družba z o. z. Videm pri Krškem. Izbrise se prokurist Pesek Vladimir.

Domača lanena industrija »Platno«, družba z o. z. prej Siegel & drug, Ljubljana. Vpiše se prokurist dr. Prelovšek Borut v Ljubljani.

Papirna in kartonažna industrija I. Bonač sin, Ljubljana. Izbrise se prokurist Pesek Vladimir v Ljubljani.

L. M. Ecker sinova, Ljubljana. Družbo zastopata in trdko podpisujeta oba družbenika kolektivno.

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino, Ljubljana. Izbrise se ing. Muri Lambert, predsednik Prehranjevalnega zavoda.

Raška-Stare, manufaktura, Ljubljana. Izbrise se javni družbenik Raška Oton, zbog česar je prenehala javna trgovska družba.

Gostilničarski vestnik

Kondenzirano mleko

naj takoj dvignejo vsi imetniki kavarn, ekspres-bifejev in hotelskih restavracij pri Gostilniški nabavljalni zadrugi. Ker je pretakanje tekočega kondenziranega mleka izredno zamudno, zato prosimo vse navedene člane, da mleko dvignejo najkasneje do 17. t. m. Kdor ne bo dvignil mleka do tega dne, mu mleko zapade v korist ostalih upravičencev.

Kurivo za gostinske obrate

Sindikata je vsem članom razposlal okrožnico s priloženima obrazcema za prijavo rednih in izrednih gostov, kateri bodo tvorili osnovo za določitev kuriva, ki pripada posameznim obratom za čas poletja. Kdor ni prejel okrožnice ali teh obrazcev, naj jih dvigne takoj v pisarno Sindikata. Izpolnjene obrazce morajo člani brezpogojno vrniti do 17. t. m. v pisarno Sindikata.

Kdor v določenem roku ne bo poslal prijave, ne bo prejel niti premoga niti drv za poletno dobo. Istočasno opozarjamo na vestno prijavo vseh rednih in izrednih gostov.

Vse prijave bodo kontrolirane.

Zapora in prijava žganih pijač in likerjev

Ker je »Trgovski list« v predzadnji številki objavil celotno besedilo naredbe o proizvodnji in potrošnji žganih pijač in likerjev,

Bolgarska tobačna žetev

Bolgarska tobačna žetev v letu 1942. je bila po količini malo zadovoljiva. Čeprav se je površina s tobakom zasejane zemlje povečala od 77.700 ha na 81.270 ha, se je žetev zmanjšala od 63.356 ton na 61.740 ton. Žetev je bila manjša zaradi izredno hude suše, zaradi katere je zastala rast rastlin. Kakovost tobaka pa je boljša kot prejšnje leto, vendar to ne izravna zmanjšane proizvodnje. Ni pa bila žetev v vseh okrajih enaka. Za lastno oskrbo potrebni tobaki si je vlada že zagotovila. Za domači konsum pa se uporabljajo večinoma le slabše vrste tobaka, ki se ne morejo izvoziti. Cene, ki se bodo plačale proizvajalcem, še niso določene in se sedaj vodijo zaradi teh cen pogajanja. To vprašanje je posebno kočljivo, ker se tobačne cene še niso prilagodile splošnemu dvigu cen. Na vsak način se bodo morale cene zvišati, da bodo imeli proizvajalci več volje gojiti dober tobak. Popraševanje po bolgarskem tobaku je naraslo ter ga kupujejo skoraj vse evropske države.

Grški tobak samo za Grčijo

Grški finančni minister je pred kratkim izjavil novinarjem, da so izrekle zasebne oblasti svoj pristane, da se ves tobak lanske žetve in zaloge žetve v l. 1941 izključno rezervira za grško notranjo potrošnjo. Vsi nakupi tobaka obeh žetev so zato stornirani. Ta odločba velja tudi za primer, da so nakupovale tobak nemške družbe ali italijanski tobačni monopol. Hkrati pa je finančni minister apeliral na proizvajalce, da bolj pazijo na tobak in zboljš-

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

zato ponovno opozarjamo člane samo na najvažnejše člene te naredbe:

Po členu 5. morajo vsi proizvajalci, trgovci na debelo, trgovci na drobno, gostinski obrati, točilnice, menze in zasebni krožki sestaviti v 15 dneh od uveljavitve te naredbe podroben inventar zalog v treh izvodih, katere odpošljejo Pokrajinskemu korporacijskemu svetu. Gostilniški obrati izven ljubljanske občine lahko prijavijo zaloge bodisi direktno Pokrajinskemu korporacijskemu svetu, priporočeno po pošti ali pa po svoji občini.

Vse navedene pijače, ki so jih imeli imetniki teh obratov na dan uveljavitve te naredbe, t. j. 3. marca 1943-XXI, se postavljajo pod zaporo in so na razpolago Visokemu komisariatu.

En izvod prijave prejme vsak član nazaj s prevzemnim potrdilom Pokrajinskega korporacijskega sveta. Kdor pošlje po občini, mu to potrdi občina.

Po členu 9. se kršilci te naredbe kaznujejo, če ni dejanje huje kaznivo, po upravnem oblastvu I. stopnje z zaporom do dveh mesecev, v denarju do 5000 Lir, z zaplenbo blaga ter z začasnimi, ali tudi trajnim odvzemom obrtnega dovolila.

Skraini termin za prijavo zalog navedenih pijač je 18. marca 1943-XXI.

Članom v Ljubljani pripominjamo, da se nahaja Pokrajinski korporacijski svet v poslopju bivše Trgovinsko-industrijske zbornice, Ljubljana, Beethovnova ulica.

šajo njegovo kakovost ter povečajo površino s tobakom zasejane zemlje.

Romunsko

državno premoženje

Posebna direkcija v državnem podtajništvu za romanizacijo, naseljevanje in inventarizacijo je prvič popisala vse romunsko državno premoženje z izključenjem premoženja, ki pripada vojski. Kot dan, na katerem se je izvršil popis, je bil določen 31. marec 1941. Po tem popisu je ocenjeno vse romunsko državno premoženje na 284,68 milijard lejev, od česar odpade na državne železnice 125,06 milijarde lejev. Državni monopoli predstavljajo premoženje 50,16 milijarde lejev. Gospodarske vrednosti države so ocenjene z 203 milijardami, a premoženje državne uprave pa na 81 milijard lejev. Podrobno se gospodarska podjetja ocenjujejo takole: železnice 88,9 milijarde, uprava pristanišč in vodnih poti 6,4, vsa monopolska uprava 59,7, generalna direkcija za ceste 11,4, poštna uprava 2,7, gozdna uprava 16, državne ribarnice 2,1, druga podjetja 16,2 milijarde lejev. Državne vrednosti v občinah znašajo 66,8, v okrajih pa 4,3 milijarde. Vsi romunski zunanji dolgovi znašajo približno sto milijard, da je Romunija močno aktivna.

Nacionalizacija

portugalske industrije

Portugalski parlament je sprejel zakon, s katerim se pooblašča vlada, da more nacionalizirati važna oskrbovalna in prometna podjetja. Po tem zakonu mora šest velikih oskrbovalnih podjetij, ki so v inozemskih rokah, prenesti svoje sedeže v Portugalsko. Od tega predpisa so zlasti prizadeta angleška plinska in prometna podjetja. Če se prodajo delnice teh podjetij, imajo Portugalci predkupno pravico. V bodoče bodo oskrbovalna podjetja dovoljena samo, če je vsaj polovica delnic v portugalskih rokah. Poročajo nadalje, da bo Portugalska porabila svoja klirinška dobroimetja, da odkupi delnice angleških podjetij.

Gospodarske vesti

Konferenca o donavski plovbi bo od 15. do 17. aprila v Tatranski Lomnici. Konference se bodo udeležili zastopniki Nemčije, Madžarske, Slovaške, Bolgarske in en zastopnik Romunije. Konferenca bo razpravljala o vprašanjih, ki so v zvezi s plovbo po Donavi.

Na zasebno iniciativo so se izvršili na Bolgarskem v zadnjih letih poskusi o proizvodnji umetnega kavčuka. Ker so dali poskusi ugodne rezultate, se sedaj zida v bližini Sofije tovarnica, ki naj bi letno proizvela 500 ton umetnega kavčuka.

Oplemenitev divjih oljnih dreves se bo izvedla na Bolgarskem po naredbi kmetijskega ministra.

Enotno milo so začeli proizvajati v Romuniji po odredbi ministrstva za narodno gospodarstvo. Izdeloval se bodo samo štiri vrste mila. Vse zaloge mila, ki je bilo izdelano iz loja, so bile zasežene.

Turški izvozniki so te dni po-

slali prvo pošiljko soje v teži 40 ton v Nemčijo.

Zaradi pomanjkanja jamskega lesa je zelo padla proizvodnja v turškem premogovniku Ereghli Zonguldak ob Črnem morju. Ker je sedaj ta ovira odstranjena, je proizvodnja znova narasla na staro višino, t. j. na 9000 ton dnevno.

Proizvodnja orodja na Madžarskem je tako narasla, da bo mogla kriti domačo potrebo in še zadovoljiti tujemu povpraševanju, ki zlasti prihaja iz Turčije.

Poštarne pristojbine so bile na Madžarskem s 1. marcem zvišane za pisma v teži do 20 g v krajevnem prometu od 16 na 20, v medkrajevnem prometu pa od 20 na 30 stotink.

Družba za gojitev in prodajo gob se je ustanovila v Budimpešti. Osnovna glavica družbe znaša 30.000 pengő.

Tobačni trgi ob Črnem morju so se začeli proti koncu februarja. Zaloge tobaka od lanske žetve pa so zelo majhne.

Belgijski davčni dohodki so dosegli v februarju 1590 milijonov

frankov, za 405 milijonov več ko v prejšnjem mesecu.

Španska vlada je zvišala nekatere davke. Tako je zvišan davek na alkohol od 225 na 300 pezeta za hl, na pivo od 25 na 40 za hl, na kanarske cigarete od 20 na 30 odstotkov. Nadalje se je uvedel nov davek na petrolej, in sicer v višini 25 stotink od litra. Končno sta se uvedla še nova davka na čevlje in na izvoz papirja.

Švedski državni dohodki so znašali v februarju 186.2 milijona švedskih kron, kar je za 12.9 milijona več ko v januarju.



Nakup in prodaja furnirskega lesa za dekorativne namene sta bila v Angliji popolnoma prepovedana. Samo v nadrobni trgovini so dovoljeni nakupi, ki ne presegajo enega funta, toda le proti posebnemu dovoljenju kontrolnega urada.

Zaradi zelo povečane gojitve riža more Chile prvič nastopiti na trgu kot izvoznik riža. Iz Chile bodo letos poslali 20.000 ton riža v Argentino.

Cena časopisnega papirja se je v USA znova zvišala ter velja od slej standardni časopisni papir 4 dolarje tona.

Električne instalacije

vseh vrst Vam izvrši

Mihelčič Ivan, Ljubljana

BORŠNIKOV TRG 1. TELEFON št. 27-04

Popravila vseh v stroko spadajočih del

Radio

Izrabite ugodno priliko, da zamenjate Vaš radio-aparat pri trvdki

PHILIPS-RADIO D. Zrimšek, Ljubljana, Ul. 3 maja 6

RADIO

Kupimo radio-aparate iz uradne shrambe. Interesenti naj se zgledajo s potrdilom mestnega poglavarstva pri trvdki

PHILIPS-RADIO, Ljubljana, Ul. 3. maja 6

ki bo takoj dvignila aparat iz shrambe.



Frančiškanska ulica 3

Cotonificio di Caneghiano

Tovarna za bombaž

MILANO

VIA BAROZZI, 5

Filatura e ritoritura ottone — Filatura fiocco

dal N. 4 al N. 32. Filati misti canape e fiocco dal N. 4 al N. 16

Predilnica in česalnica za bombaž — Predilnica za »fiocco« od št. 4 do št. 32. Mešana preja iz konoplje in »fiocca« od št. 4 do št. 16

Ali že veste

da izdelujemo priznane dobre, domače proizvode:

Toaletno milo „ANITA“, toaletno kremo „ANITA“, rožno vodo „ANITA“, rožno mleko „ANITA“, zobno kremo trdo „ANITA“, muholovce „Muskin“ itd.

Še danes oddajte svoje naročilo

„MERKUR“

tovarnica mila in kem. proizvodov Ljubljana, Stari trg 17 Telefon 39-77

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA

se priporoča za cenjena naročila, ki jih bo izvršila

hitro, lično in po zmerni ceni

Tiska knjige, brošure, časopise, kuverte, račune, letake, varbila, posetnice, posmrtna naznanila itd. v eni ali več barvah

TELEFON 25-52

Družba „Emona“

je začela prodajati hiše in zemljišča v Kočevju in okolici. Interesenti se lahko obrnejo za poizvedbe na urad družbe v Kočevju ali na njen sedež v

LJUBLJANI,

Ulica 3. maja št. 1.

CONSORZIO NAZIONALE PRODUTTORI

ZUCCHERO

Via Garibaldi 7 GENOVA

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...



Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlica, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni



E' INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ, BI TRPELI

KNJIGOVEZNICA

Ljudske tiskarne

LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica 6

a) Knjigoveški oddelek:

Vezava vseh vrst od preprostih do razkošnih.

Zaloga poslovnih knjig in rastriranih papirjev za knjigovodstvo.

b) Torbarski oddelek:

Izdelovanje kovčegov, potnih in damskih torbic, aktovk, listnic, denarnic in sličnih galanterijskih izdelkov.

Solidno in priznano delo.

HRANILNICA LJUBLJANSKE POKRAJINE

Sedež Ljubljana

Tel.: 35-26, 35-27

(prej Hranilnica dravske banovine)

Sprejema vloge,

Ekspozitura Kočevje

Tel.: 1

daje posojila, izvršuje navadna in klirinška nakazila, ter opravlja vse bančne posle